

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONIKA

Član 1.

U Krivičnom zakoniku („Službeni glasnik RS”, br. 85/05, 88/05 – ispravka, 107/05 – ispravka, 72/09 i 111/09), u članu 7. posle reči: „do 316.” reč: „i” zamenjuje se zapeutom, a posle reči: „do 321.” dodaju se reči: „i čl. 391. do 393a”.

Član 2.

U članu 10. stav 2. menja se i glasi:

„(2) U slučaju iz člana 8. i člana 9. stav 1. ovog zakonika krivično gonjenje se može preduzeti samo ako se za krivično delo kažnjava i po zakonu zemlje u kojoj je ono učinjeno, osim kada postoji odobrenje republičkog javnog tužioca ili kada je to predviđeno potvrđenim međunarodnim ugovorom.”

Član 3.

U članu 45. st. 5. i 6. menjaju se i glase:

„(5) Ako učiniocu krivičnog dela izrekne kaznu zatvora do jedne godine, sud može istovremeno odrediti da će se ona izvršiti tako što će je osuđeni izdržavati u prostorijama u kojima stanuje ukoliko se s obzirom na ličnost učinioca, njegov raniji život, njegovo držanje posle učinjenog dela, stepen krivice i druge okolnosti pod kojima je delo učinio može očekivati da će se i na taj način ostvariti svrha kažnjavanja.

(6) Osuđeni kojem je određeno izvršenje kazne zatvora na način predviđen u stavu 5. ovog člana ne sme napuštati prostorije u kojima stanuje, osim u slučajevima propisanim zakonom koji uređuje izvršenje krivičnih sankcija. Ukoliko osuđeni jednom u trajanju preko šest časova ili dva puta u trajanju do šest časova samovoljno napusti prostorije u kojima stanuje, sud će odrediti da ostatak kazne zatvora izdrži u zavodu za izvršenje kazne zatvora.”

Stav 7. briše se.

Dosadašnji stav 8. postaje stav 7.

Član 4.

U članu 46. stav 1. menja se i glasi:

„(1) Osuđenog koji je izdržao dve trećine kazne zatvora sud će uslovno otpustiti sa izdržavanja kazne, ako se u toku izdržavanja kazne tako popravio da se može sa osnovom očekivati da će se na slobodi dobro vladati, a naročito da do isteka vremena za koje je izrečena kazna ne učini novo krivično delo. Pri oceni da li će se osuđeni uslovno otpustiti uzeće se u obzir njegovo vladanje za vreme izdržavanja kazne, izvršavanje radnih obaveza, s obzirom na njegovu radnu sposobnost, kao i druge okolnosti koje pokazuju da je u odnosu na njega postignuta svrha kažnjavanja. Ne može se uslovno otpustiti osuđeni koji je pokušao bekstvo ili je pobeo iz zavoda za izvršenje kazne zatvora u toku izdržavanja kazne.”

Član 5.

U članu 47. st. 1. i 2. reči: „šest meseci” zamenjuju se rečima: „jedne godine”.

Član 6.

Posle člana 54. dodaju se naslov iznad člana i član 54a koji glase:

„Posebna okolnost za odmeravanje kazne za krivično delo učinjeno iz mržnje

Član 54a

Ako je krivično delo učinjeno iz mržnje zbog pripadnosti rasi i veroispovesti, nacionalne ili etničke pripadnosti, pola, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta drugog lica, tu okolnost sud će ceniti kao otežavajuću okolnost, osim ako ona nije propisana kao obeležje krivičnog dela.”

Član 7.

U članu 57. stav 2. briše se.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 2.

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 3. reči: „st. 1. do 3.” zamenjuju se rečima: „st. 1. i 2.”.

Član 8.

U članu 61. st. 7. i 8. brišu se.

Član 9.

U članu 63. stav 1. posle reči: „pritvoru,” dodaju se reči: „na izdržavanju mere zabrane napuštanja stana,”.

U stavu 4. posle reči: „zatvora”, dodaju se reči: „dan izdržavanja mere zabrane napuštanja stana”.

Član 10.

Naslov iznad člana 89a menja se i glasi:

„Zabrana približavanja i komunikacije sa oštećenim”.

U članu 89a stav 2. menja se i glasi:

„(2) Sud određuje trajanje mere iz stava 1. ovog člana koje ne može biti kraće od šest meseci niti duže od tri godine, računajući od dana pravosnažnosti odluke, s tim da se vreme provedeno u zatvoru, odnosno u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršena mera bezbednosti ne uračunava u vreme trajanja ove mere.”

Stav 3. briše se.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 3.

Član 11.

U članu 93. stav 2. reč: „svakog” zamenjuje se rečju: „svog”.

Član 12.

U članu 112. stav 3. tačka 3) menja se i glasi:

„3) javni beležnik, izvršitelj i arbitar, kao i lice u ustanovi, preduzeću ili drugom subjektu, kojem je povereno vršenje javnih ovlašćenja, koje odlučuje o pravima, obavezama ili interesima fizičkih ili pravnih lica ili o javnom interesu;”.

St. 4. i 5. menjaju se i glase:

„(4) Stranim službenim licem smatra se lice koje je član, funkcioner ili službenik zakonodavnog ili izvršnog organa strane države, lice koje je sudija, porotnik, član, funkcioner ili službenik suda strane države ili međunarodnog suda, lice koje je član, funkcioner ili službenik međunarodne organizacije i njenih organa, kao i lice koje je arbitar u stranoj ili međunarodnoj arbitraži.

(5) Odgovornim licem u pravnom licu smatra se lice koje na osnovu zakona, propisa ili ovlašćenja vrši određene poslove upravljanja, nadzora ili druge poslove iz delatnosti pravnog lica, kao i lice kome je faktički povereno obavljanje tih poslova. Odgovornim licem smatra se i službeno lice kad su u pitanju krivična dela kod kojih je kao izvršilac označeno odgovorno lice, a u ovom zakoniku nisu predviđena u glavi o krivičnim delima protiv službene dužnosti, odnosno kao krivična dela službenog lica.”

Stav 15. menja se i glasi:

„(15) Opojnim drogama smatraju se supstance i preparati koji su zakonom i drugim propisom zasnovanim na zakonu proglašene za opojne droge i ostale psihoaktivne kontrolisane supstance.”

U stavu 36. reči: „imovinom se smatra” zamenjuju se rečima: „imovinska korist je”.

Član 13.

U članu 138. stav 3. briše se.

Član 14.

Član 171. briše se.

Član 15.

U članu 182. stav 1. reči: „do 3.” zamenjuju se rečima: „i 2.”.

U stavu 2. posle reči: „stav 1.” dodaju se reči: „i člana 181. stav 3.”.

Član 16.

U članu 206. stav 4. reč: „petnaest” zamenjuje se rečju: „deset”.

Član 17.

Posle člana 208a dodaju se naslov iznad člana i član 208b koji glase:

„Dogovaranje ishoda takmičenja

Član 208b

(1) Ko dogovori ishod sportskog ili drugog takmičenja u nameri da sebi ili drugom pribavi imovinsku korist,

kazniće se zatvorom od šest meseci do tri godine i novčanom kaznom.

(2) Ako je delom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi četiristo pedeset hiljada dinara,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(3) Ako je delom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi milion i petsto hiljada dinara,

učinilac će se kazniti zatvorom od dve do deset godina i novčanom kaznom.

(4) Za pokušaj dela iz stava 1. ovog člana kazniće se.”

Član 18.

U članu 210. stav 2. reč: „petnaest” zamenjuje se rečju: „deset”.

Član 19.

U članu 222. reč: „oštećeni” zamenjuje se rečju: „učinilac”.

Član 20.

U članu 229a stav 1. menja se i glasi

„(1) Odgovorno lice u pravnom licu – poreskom platcu, kao i preduzetnik – poreski platac koji, u nameri da izbegne plaćanje poreza po odbitku, doprinosa za obavezno socijalno osiguranje po odbitku ili drugih propisanih dažbina, ne uplati iznos koji je obračunat na ime poreza po odbitku, odnosno doprinosa za obavezno socijalno osiguranje po odbitku, na propisani uplatni račun javnih prihoda ili ne uplati druge propisane dažbine, kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.”

U st. 2. i 3. posle reči: „poreza” dodaju se zapeta i reči: „odnosno doprinosa”.

Stav 4. briše se.

Član 21.

Naslov iznad člana 234. i član 234. menjaju se i glase:

„Zloupotreba položaja odgovornog lica

Član 234.

(1) Odgovorno lice koje iskorišćavanjem svog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granica svog ovlašćenja ili nevršenjem svoje dužnosti pribavi sebi ili drugom fizičkom ili pravnom licu protivpravnu imovinsku korist ili drugom nanese imovinsku štetu,

kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko četiristo pedeset hiljada dinara,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako vrednost pribavljene imovinske koristi prelazi iznos od milion i petsto hiljada dinara,

učinilac će se kazniti zatvorom od dve do deset godina.”

Član 22.

Posle člana 234. dodaju se naslov iznad člana i član 234a koji glase:

„Zloupotreba u vezi sa javnom nabavkom

Član 234a

(1) Odgovorno lice u preduzeću ili drugom subjektu privrednog poslovanja koje ima svojstvo pravnog lica ili preduzetnik, koje u vezi sa javnom nabavkom podnese ponudu zasnovanu na lažnim podacima, ili se na nedozvoljen način dogovara sa ostalim ponuđačima, ili preduzme druge protivpravne radnje u nameri da time utiče na donošenje odluka naručioca javne nabavke,

kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno ili službeno lice u naručiocu javne nabavke koje iskorišćavanjem svog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granice svog ovlašćenja, ili nevršenjem svoje dužnosti krši zakon ili druge propise o javnim nabavkama i time prouzrokuje štetu javnim sredstvima.

(3) Ukoliko je delo iz st. 1. i 2. ovog člana učinjeno u vezi sa javnom nabavkom čija vrednost prelazi iznos od sto pedeset miliona dinara,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Učinilac iz stava 1. ovog člana koji dobrovoljno otkrije da se ponuda zasniva na lažnim podacima ili na nedozvoljenom dogovoru sa ostalim ponuđačima, ili da je preduzeo druge protivpravne radnje u nameri da utiče na donošenje odluka naručioca pre nego što on donese odluku o izboru ponude, može se osloboditi od kazne.”

Član 23.

Naslov iznad člana i član 245. menjaju se i glase:

„Falsifikovanje znakova, odnosno državnih žigova za obeležavanje robe, merila i predmeta od dragocenih metala

Član 245.

(1) Ko u nameri da ih upotrebi kao prave, napravi lažne pečate, žigove, marke ili druge znakove za obeležavanje domaće ili strane robe kojima se žigošu drvo, stoka ili kakva druga roba ili ko u istoj nameri takve prave znakove preinači ili ko takve lažne ili preinačene znakove upotrebi kao prave,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ko u nameri da ih upotrebi kao prave napravi lažna uverenja o odobrenju tipa merila i uverenja o overavanju merila, odnosno žigove i druge znakove usaglašenosti kojima se žigošu merila i predmeti od dragocenih metala u smislu propisa kojima se uređuju metrologija i kontrola predmeta od dragocenih metala ili ko u istoj nameri original uverenja, odnosno prave državne žigove i druge znakove usaglašenosti preinači ili ko takva lažna ili preinačena uverenja, odnosno državne žigove i druge znakove usaglašenosti upotrebi kao prave,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dve godine.

(3) Lažna uverenja, državni žigovi i znakovi, merila i predmeti od dragocenih metala oduzeće se.”

Član 24.

U članu 247. stav 4. briše se.

Dosadašnji stav 5. postaje stav 4.

Član 25.

Član 312. briše se.

Član 26.

U članu 319. stav 1. reči: „310. i čl. 312. do” zamenjuju se rečima: „310, člana 313. i člana”.

Član 27.

U članu 321. stav 1. broj: „312.” zamenjuje se brojem: „313.”.

U stavu 3. broj: „312” zamenjuje se brojem: „311”.

Član 28.

U članu 336. stav 1. reči: „silu, pretnju ili drugi oblik prinude” zamenjuju se rečima: „silu ili pretnju”.

Član 29.

Član 336a briše se.

Član 30.

U članu 336b stav 2. menja se i glasi:

„(2) Ko uvredom, silom, pretnjom ili na drugi način ometa ili spreči sudiju, javnog tužioca, zamenika javnog tužioca ili advokata u vršenju sudijske ili tužilačke funkcije, ili advokatske službe,

kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina i novčanom kaznom.”

U st. 3. i 4. posle reči: „javnog tužioca” dodaju se reči: „ili advokatu”.

Član 31.

U članu 346. stav 7. posle reči: „godine” dodaje se zapeta, a reči: „ili novčanom kaznom” zamenjuju se rečima: „a može se i osloboditi od kazne”.

Član 32.

U članu 348. stav 4. reči: „dve do dvanaest godina” zamenjuju se rečima: „jedne do deset godina”.

Posle stava 4. dodaje se novi stav 5. koji glasi:

„(5) Ko neovlašćeno nosi predmete dela iz stava 1. ovog člana za čije nabavljanje i držanje ima odobrenje nadležnog organa,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.”

Dosadašnji stav 5. postaje stav 6.

Član 33.

Posle člana 350. dodaju se naslov iznad člana i član 350a koji glase:

„Omogućavanje zloupotrebe ostvarivanja prava
azila u stranoj državi

Član 350a

(1) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist, vrši ili organizuje transport, prebacivanje, prihvat, smeštaj, skrivanje ili na drugi način omogućava da državljanin Srbije lažnim prikazivanjem ugroženosti njegovih ljudskih prava i sloboda, u stranoj državi zatraži azil,

kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog člana učinjeno od strane grupe ili zloupotrebom ovlašćenja,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Za delo iz stava 2. ovog člana organizator će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Predmeti, prevozna i druga sredstva namenjena ili upotrebljena za izvršenje dela iz st. 1. do 3. ovog člana, oduzeće se.”

Član 34.

U članu 355. stav 1. reč: „neistinitu” zamenjuje se rečju: „preinačenu”.

Član 35.

U članu 359. stav 1. reči: „ili odgovorno” brišu se.

Član 36.

U članu 367. st. 1. i 2. posle reči: „ovlašćenja” dodaju se reči: „ili u vezi sa svojim službenim ovlašćenjem”.

Član 37.

U članu 368. st. 1. i 2. posle reči: „ovlašćenja” dodaju se reči: „ili u vezi sa svojim službenim ovlašćenjem”.

Stav 6. briše se.

Član 38.

U članu 388. stav 4. menja se i glasi:

„(4) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog člana nastupila teška telesna povreda nekog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina, a ako je nastupila teška telesna povreda maloletnog lica usled dela iz stava 3. ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.”

Član 39.

Član 390a briše se.

Član 40.

Naslov iznad člana 391. i član 391. menjaju se i glase:

„Terorizam

Član 391.

(1) Ko u nameri da ozbiljno zastraši stanovništvo, ili da prinudi Srbiju, stranu državu ili međunarodnu organizaciju da nešto učini ili ne učini, ili da ozbiljno ugrozi ili povredi osnovne ustavne, političke, ekonomske ili društvene strukture Srbije, strane države ili međunarodne organizacije:

- 1) napadne na život, telo ili slobodu drugog lica;
- 2) izvrši otmicu ili uzimanje talaca;

3) uništi državni ili javni objekat, saobraćajni sistem, infrastrukturu uključujući i informacione sisteme, nepokretnu platformu u epikontinentalnom pojasu, opšte dobro ili privatnu imovinu na način koji može da ugrozi živote ljudi ili da prouzrokuje znatnu štetu za privredu;

4) izvrši otmicu vazduhoplova, broda ili drugih sredstava javnog prevoza ili prevoza robe;

5) proizvodi, poseduje, nabavlja, prevozi, snabdeva ili upotrebljava nuklearno, biološko, hemijsko ili drugo oružje, eksploziv, nuklearni ili radioaktivni materijala ili uređaj, uključujući i istraživanje i razvoj nuklearnog, biološkog ili hemijskog oružja;

6) ispusti opasne materije ili prouzrokuje požar, eksploziju ili poplavu ili preduzima druge opšteopasne radnje koje mogu da ugroze život ljudi;

7) ometa ili obustavi snabdevanje vodom, električnom energijom ili drugim osnovnim prirodnim resursom koje može da ugrozi život ljudi,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(2) Ko prei izvršenjem krivičnog dela iz stava 1. ovog člana,

kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1. ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica ili su prouzrokovana velika razaranja,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(4) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1. ovog člana učinilac sa umišljajem lišio života jedno ili više lica,

kazniće se zatvorom najmanje dvanaest godina ili zatvorom od trideset do četrdeset godina.”

Član 41.

Posle člana 391. dodaju se naslovi iznad čl. 391a do 391g i čl. 391a do 391g koji glase:

„Javno podsticanje na izvršenje terorističkih dela

Član 391a

Ko javno iznosi ili pronosi ideje kojima se neposredno ili posredno podstiče na vršenje krivičnog dela iz člana 391. ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Vrbovanje i obučavanje za vršenje terorističkih dela

Član 391b

(1) Ko u nameri izvršenja krivičnog dela iz člana 391. ovog zakonika, vrbuje drugo lice da izvrši ili učestvuje u izvršenju tog dela ili da se pridruži terorističkom udruženju radi učestvovanja u izvršenju tog krivičnog dela,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se i ko u nameri izvršenja krivičnog dela iz člana 391. ovog zakonika, daje uputstva o izradi i korišćenju eksplozivnih naprava, vatrenog ili drugog oružja ili štetnih ili opasnih materija ili obučava drugog za izvršenje ili učestvovanje u izvršenju tog krivičnog dela.

Upotreba smrtonosne naprave

Član 391v

(1) Ko u nameri da drugog liši života, nanese tešku telesnu povredu ili uništi ili znatno oštetiti državni ili javni objekat, sistem javnog saobraćaja ili drugi objekat koji ima veći značaj za bezbednost ili snabdevanje građana ili za privredu ili za funkcionisanje javnih službi napravi, prenese, drži, da drugom, postavi ili aktivira smrtonosnu napravu (eksploziv, hemijska sredstva, biološka sredstva ili otrove ili radioaktivna sredstva) na javnom mestu ili u objektu ili pored tog objekta,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je prilikom izvršenja dela iz stava 1. ovog člana, učinilac sa umišljajem naneo nekom licu tešku telesnu povredu ili je uništio ili znatno oštetio javni objekat,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1. ovog člana učinilac sa umišljajem lišio života jedno ili više lica,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od trideset do četrdeset godina.

Uništenje i oštećenje nuklearnog objekta

Član 391g

(1) Ko u nameri da drugog liši života, nanese tešku telesnu povredu, ugrozi životnu sredinu ili nanese znatnu imovinsku štetu, uništi ili oštetiti nuklearni objekat na način kojim se oslobađa ili postoji mogućnost da se oslobodi radioaktivni materijal,

kazniće se zatvorom od dve do deset godina.

(2) Ako je prilikom izvršenja dela iz stava 1. ovog člana, učinilac sa umišljajem naneo nekom licu tešku telesnu povredu ili je uništio ili znatno oštetio nuklearni objekat,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1. ovog člana učinilac sa umišljajem lišio života jedno ili više lica,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od trideset do četrdeset godina.”

Član 42.

Naslov iznad člana 392. i član 392. menjaju se i glase:

„Ugrožavanje lica pod međunarodnom zaštitom

Član 392.

(1) Ko prema licu pod međunarodnom zaštitom izvrši otmicu ili neko drugo nasilje, ili napadne na njegove službene prostorije, privatni stan ili prevozno sredstvo,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ako je usled dela iz stava 1. ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1. ovog člana učinilac neko lice sa umišljajem lišio života,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od trideset do četrdeset godina.

(4) Ko ugrozi sigurnost lica iz stava 1. ovog člana ozbiljnom pretnjom da će napasti njega, njegovo službene prostorije, privatani stan ili prevozno sredstvo,

kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.”

Član 43.

U članu 393. stav 1. menja se i glasi:

„(1) Ko neposredno ili posredno daje ili prikuplja sredstva sa ciljem da se ona koriste ili znajući da će se koristiti, u potpunosti ili delimično, u svrhu izvršenja krivičnih dela iz čl. 391. do 392. ovog zakonika ili za finansiranje lica, grupe ili organizovane kriminalne grupe koji imaju za cilj vršenje tih dela,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.”

Stav 2. briše.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 2.

Član 44.

Posle člana 393. dodaje se naslov iznad člana i član 393a koji glasi:

„Terorističko udruživanje

Član 393a

(1) Ako se dva ili više lica udruže na duže vreme radi vršenja krivičnih dela iz člana 391. do 393. ovog zakonika,

kazniće se kaznom propisanom za delo za čije vršenje je udruženje organizovano.

(2) Učinilac dela iz stava 1. ovog člana koji otkrivanjem udruženja ili na drugi način spreči izvršenje krivičnih dela iz stava 1. ovog člana, ili koji doprinese njegovom otkrivanju,

kazniće se zatvorom do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.”

Član 45.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika sadržan je u članu 34. stav 2. i članu 97. tačka 2. Ustava Republike Srbije, kojima je, između ostalog, propisano da se krivična dela i krivične sankcije određuju zakonom i da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje odgovornost i sankcije za povredu sloboda i prava građana utvrđenih Ustavom i za povredu zakona.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Postoji više razloga koji opravdavaju donošenje Zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika. Pre svega, Republika Srbija je preuzela određene obaveze koje proističu iz potvrđenih međunarodnih ugovora, članstva u Savetu Evrope, kao i iz zahteva Evropske unije u procesu pridruživanja i sticanja statusa kandidata za članstvo u Evropskoj uniji, a koje se tiču i krivičnog zakonodavstva. Takođe i Grupa država za borbu protiv korupcije Saveta Evrope (GRECO) usvojila je izveštaj za Republiku Srbiju u okviru trećeg kruga evaluacije, koji sadrži određene preporuke za izmene i dopune pojedinih članova Krivičnog zakonika, koje se odnose na koruptivna krivična dela.

Dalje, iako krivičnom pravu treba pribegavati kao krajnjem sredstvu, postoji opravdanje da se uvedu određena nova krivična dela (zloupotreba u javnim nabavkama), ali i da se izvrši dekriminalizacija nekih anahronih krivičnih dela gde krivičnopravna intervencija nije nužna (nesavesan rad u privrednom poslovanju), ili da se izvrše intervencije kod nekih krivičnih dela kod kojih previše široka kriminalna zona umesto da pruža efikasniju krivičnopravnu zaštitu, ugrožava neke važne vrednosti i interese građana i društva. Pored toga, bilo je neophodno otkloniti i nepreciznosti zakonskog teksta i omaške do kojih je došlo donošenjem Zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika 2009. godine što je dovelo do problema u sudskoj praksi. Određene intervencije su nužne i zbog usklađivanja sa drugim zakonima koji sadrže i pojmove od značaja za propisivanje krivičnih dela.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINIH REŠENJA

Članom 1. Zakona menja se član 7. Krivičnog zakonika tako što se primena primarnog realnog principa važenja krivičnog zakonodavstva Republike Srbije na učinoce krivičnih dela u inostranstvu proširuje na sva krivična dela terorizma, a ne samo na krivično delo terorizma upravljenog protiv ustavnog uređenja i bezbednosti Srbije. Ovo je posledica i usaglašavanja krivičnih dela terorizma sa relevantnim međunarodnim ugovorima.

Članom 2. Zakona se proširuje mogućnost primene krivičnog zakonodavstva Republike Srbije i onda kada se za krivično delo ne kažnjava po zakonu zemlje u kojoj je učinjeno (član 10. stav 2. Krivičnog zakonika). Izuzetak od uslova dvostruke kažnjivosti za krivično gonjenje i primenu domaćeg krivičnog zakonodavstva je bio predviđen samo u slučaju ako za to postoji odobrenje republičkog javnog tužioca. Predloženom izmenom to se proširuje i na slučajeve koji su predviđeni potvrđenim međunarodnim ugovorima, kao što je to slučaj sa krivičnim delima korupcije. Ovaj način proširivanja neće ubuduće zahtevati izmene i dopune Krivičnog zakonika ukoliko nekim međunarodnim ugovorom bude predviđena obaveza Republike Srbije da za određena krivična dela primeni svoje krivično zakonodavstvo iako to u zemlji u kojoj je učinjeno ne predstavlja krivično delo. Ovom dopunom ispunjava se i preporuka iz Izveštaja za Republiku Srbiju u okviru trećeg kruga evaluacije Grupe država za borbu protiv korupcije Saveta Evrope (GRECO).

U članu 3. Zakona izvršeno je preciziranje odredaba člana 45. Krivičnog zakonika, koje uređuju kaznu zatvora koja se izvršava u postorijama u kojima osuđeni stanuje (tzv. kućni zatvor). Posle uvođenja ove mogućnosti 2009. godine, u sudskoj praksi je došlo do izrazitih problema i do nejednakog postupanja zbog nejasne i protivrečne zakonske odredbe. Osim toga, bila je i neprecizna odredba koja se odnosila na situaciju kada osuđeni samovoljno napusti prostorije u kojima stanuje. Takođe, ni odredba koja je trebalo sudu da pruži određene kriterijume prilikom odlučivanja da li će osuđeni da izdržava kaznu zatvora u postorijama o kojima stanuje nije mogla da obavi tu funkciju. Ona je upućivala na prvom mestu na okolnost koja se tiče mogućnosti na planu izvršenja, a ne na materijalno-pravne kriterijume za donošenje ovakve odluke suda. Predložene izmene otklanjaju postojeće dileme i neprihvatljiva rešenja.

Članom 4. Zakona menja se odredba člana 46. stav 1. Krivičnog zakonika koja umesto fakultativnog, uvodi obavezan uslovni otpust u slučaju da su ispunjeni zakonski uslovi. To je u skladu sa praksom u evropskim zemljama u kojima se skoro po automatizmu odobrava uslovni otpust. S obzirom na to da je kod nas u praksi u zadnje vreme, neosnovano, došlo do značajnog sužavanja primene ovog instituta što, između ostalog, pogoršava i inače nepovoljno stanje u pogledu kapaciteta naših zavoda u kojima se izvršavaju kazne zatvora, nužno je izmenom zakonske odredbe usmeriti sudove u pravcu šireg korišćenja ovog instituta. On ima niz pozitivnih strana i može da predstavlja značajan podstrek osuđenim licima da se dobro vladaju za vreme izdržavanja kazne, kao i da više ne vrše krivična dela. Ipak, iako postavljen kao obavezan u slučaju da su ispunjeni zakonski uslovi, uslovno otpuštanje osuđenog lica će u značajnoj meri zavisiti od procene suda da li je s obzirom na njegovo vladanje u toku izdržavanja kazne kao i na druge okolnosti u odnosu na njega postignuta svrha kažnjavanja. Uslovni otpust je krivično-pravna mera koja je isključivo specijalno-preventivnog karaktera tako da bi pitanje ostvarivanja generalne prevencije prilikom odlučivanja o uslovnom otpustu trebalo da bude irelevantno.

Članom 5. Zakona menja se član 47. st. 1. i 2. Krivičnog zakonika čime se ispravlja neusklađenost do koje je došlo donošenjem izmena Zakonika iz 2009. godine, jer je u stavu 5. istog člana ostala neizmenjena odredba koja dozvoljava sudu da ne opozove uslovni otpust i u slučaju da je uslovno otpušteni osuđen na kaznu zatvora do jedne godine.

Članom 6. Zakona uvodi se obavezna otežavajuća okolnost za krivična dela učinjena iz mržnje. Polazeći od relevantnih međunarodnih dokumenata cilj nove odredbe člana 54a Krivičnog zakonika jeste da se obezbedi strože kažnjavanje, a time i pojačana krivično-pravna zaštita u odnosu na pojedine posebno ranjive društvene grupe čiji su pripadnici žrtve različitih krivičnih dela koja se vrše iz mržnje zbog te pripadnosti. Iako je u članu 54. Krivičnog zakonika u okviru opštih pravila o odmeravanju kazne već predviđeno da će sud prilikom odmeravanja kazne u obzir uzeti i pobude iz kojih je delo učinjeno, pa prema tome i mržnju, ta odredba je uopštena i ne govori eksplicitno o mržnji kao otežavajućoj okolnosti (i to po navedenim osnovima), niti je propisuje kao obavezno otežavajuću okolnost što je učinjeno u odredbi člana 54a Krivičnog zakonika.

Članom 7. Zakona briše se član 57. stav 2. Krivičnog zakonika. Zakonom o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika iz 2009. godine uvedena je apsolutna zabrana ublažavanja kazne za određena krivična dela. Njome je institut ublažavanja kazne, iako opšti institut, derogiran u odnosu na određena krivična dela. Ova odredba je u suprotnosti sa odredbama opšteg dela Krivičnog zakonika koje predviđaju mogućnost ublažavanja kazne u određenim slučajevima (pokušaj, pomaganje itd), pa se u praksi javila dilema da li prednost ima odredba člana 57. stav 2. Krivičnog zakonika ili odredbe koje predviđaju tzv. zakonsko ublažavanje kazne kada je reč o krivičnim delima obuhvaćenim ovom zabranom. Osim toga, ne vidi se

kriterijum na osnovu kojih su odabrana krivična dela kod kojih je zabranjeno ublažavanje kazne. Teško da se u tom pogledu može povezati silovanje sa nedozvoljenim prelaskom granice, a svakako, još manje se može naći objašnjenje zašto je zakonodavac 2009. godine zabranio ublažavanje kazne za teži oblik krivičnog dela neovlašćene proizvodnje i stavljanja u promet opojnih droga kada je delo učinjeno od strane grupe (stav 3), a nije za najteži kada je delo učinjeno od strane organizovane kriminalne grupe (stav 4). Ni kriminalnopolitički se ovakva odredba ne može braniti ako se ima u vidu da Krivični zakonik, naročito posle Zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika iz 2009. godine, predviđa stroge kazne i visoke posebne minimume. Osim toga, ova odredba je naišla na kritiku kako teorije tako i sudske prakse. Opšte je usvojeno mišljenje da bi ukidanjem ove odredbe bila uklonjena jedno „strano telo” i anomalija iz Zakonika.

Članom 8. Zakona brišu se odredbe člana 61. st. 7. i 8. Krivičnog zakonika kojima je predviđena jedina mogućnost pooštavanja kazne, tj. mogućnost izricanja teže kazne od propisane. Kriminalnopolitička potreba za ovakvim izuzetkom ne postoji. Propisane kazne su dovoljno stroge, tako da izricane kazne u praksi skoro nikada ne dostižu propisane posebne maksimume. Sudska praksa nije koristila ovu mogućnost, a ni jedini slučaj kada je bila propisana mogućnost pooštavanja kazne u ranijem jugoslovenskom krivičnom pravu (višestruki povrat) nikada nije bila korišćena.

Članom 9. Zakona vrši se dopuna člana 63. stav 1. Krivičnog zakonika. Pošto se ne radi o lišavanju slobode u uobičajenom smislu (kao kod pritvora na primer), potrebno je izričito predvideti da se i vreme na izdržavanju ove mere uračunava u izrečenu kaznu.

Članom 10. Zakona se ispravlja propust u članu 89a Krivičnog zakonika u pogledu vremenskog trajanja ove mere bezbednosti, jer nije bio određen njen minimum. Izvršene su i izvesne redakcijske korekcije koje nisu suštinskog karaktera.

Članom 11. Zakona se otklanja omaška u tekstu člana 93. stav 2. Krivičnog zakonika.

Članom 12. Zakona menja se i dopunjuje član 112. Krivičnog zakonika, koji određuje izraze koji se upotrebljavaju u zakoniku. U skladu sa preporukama Grupe država za borbu protiv korupcije Saveta Evrope (GRECO) precizirani su i prošireni pojmovi službenog lica i stranog službenog lica. Na drugačiji način je određen pojam odgovornog lica, a najvažnija razlika u odnosu na postojeće rešenje jeste ta što se vlasnik subjekta privrednog poslovanja samim tim ne smatra i odgovornim licem, osim ako ne vrši određene funkcije i poslove koje mu daju svojstvo odgovornog lica. Pored toga, preciziran je i pojam opojnih droga, iz razloga što je u periodu od poslednje izmene Krivičnog zakonika donet Zakon o psihoaktivnim kontrolisanim supstancama, pa je neophodno izvršiti usaglašavanje ova dva zakona. Najzad, ispravljena je i omaška u pogledu toga što je u članu 112. stav 36. Krivičnog zakonika dat pojam imovinske koristi, a ne imovine kako je to sada propisano. Ako bi tako bio određen pojam imovine, on očigledno ne bi odgovarao kod onih krivičnih dela kod kojih je imovina objekt radnje i na kojoj nastupa posledica. Reč je o zakonskom određivanju pojma imovinske koristi kako je ona određena u relevantnim međunarodnim ugovorima.

Članom 13. Zakona briše se najteži oblik krivičnog dela iz člana 138. Krivičnog zakonika. Ovaj oblik krivičnog dela ugrožavanja sigurnosti pre 2009. godine u našem krivičnom zakonodavstvu nije postojao. Ovaj oblik je odraz preterano represivnih težnji i ima karakteristike verbalnog političkog delikta, pa mu i nije mesto u Glavi četmaestoj Krivičnog zakonika jer su u njoj propisana krivična dela radi zaštite osnovnih prava i sloboda čoveka i građana, a ne prava državnih funkcionera i novinara. Što se sudija i tužilaca tiče, svaka pretnja upućena njima već je

inkriminisana krivičnom delom iz člana 336b (ometanje pravde). Kod krivičnog dela iz člana 138. reč je o izazivanju osećanja nesigurnosti, a da pri tome nije odlučno da li je bezbednost lica kome je pretnja upućena bila i objektivno ugrožena. Pre izmena i dopuna Krivičnog zakonika iz 2009. godine osnovni oblik krivičnog dela ugrožavanja sigurnosti je bio zaprećen kaznom zatvora do jedne godine, a teži oblik zatvorom od tri meseca do tri godine, a sada je predviđena osetno stroža kazna (osnovni oblik zatvor do tri godine, a teži od tri meseca do pet godina). Imajući to u vidu, nije bilo opravdano propisivati i najteži oblik učinjen prema nosiocima izvršne i sudske vlasti i novinarima koji je zaprećen kaznom zatvora od jedne do osam godina (ista kazna je, na primer, propisana za krivično delo ubistva na mah). Može se postaviti i pitanje nisu li time diskriminirani svi ostali građani, jer proizlazi da je osećanje sigurnosti navedenih lica mnogo vrednije i značajnije. Okolnost kome je pretnja upućena mogla bi se eventualno uzeti u obzir prilikom odmeravanja kazne, a ako se radi o ozbiljnom ugrožavanju to bi moglo da predstavlja pripreme radnje za krivično delo ubistva predstavnika najviših državnih organa (član 310. Krivičnog zakonika) koje su kažnjive u skladu sa članom 320. Krivičnog zakonika. Ako je, pak, u pitanju takva pretnja koja se bi se mogla okvalifikovati kao pokušaj dela iz člana 310. Krivičnog zakonika, onda su takvi slučajevi zaprećeni adekvatnom kaznom. Neprihvatljivo je da se za pripremanje ubistva predstavnika najviših organa vlasti može izreći zatvor od jedne do pet godina, a ako im se samo ugrozi sigurnost pretnjom, onda može do osam godina. To je i najvažniji razlog za ukidanje ovog kvalifikovanog oblika. Reč je o očiglednoj neusklađenosti jer prema propisanoj kazni proizlazi da je pripremanje ubistva navedenih lica lakše delo, nego pretnjom ugroziti njihov osećaj lične sigurnosti.

Članom 14. Zakona briše se član 171. Krivičnog zakonika i na taj način se vrši dekriminalizacija krivičnog dela klevete, a što je bio zahtev velikog broja udruženja i stručne javnosti, a naročito novinarskih udruženja.

Članom 15. Zakona ispravlja se greška učinjena Zakonom o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika iz 2009. godine koja je dovela do toga da je za nedozvoljene polne radnje prema detetu propisana stroža kazna nego za slučaj kada su te iste radnje učinjene prema detetu od strane nastavnika, vaspitača, roditelja i drugih navedenih lica.

Članom 16. Zakona kod privilegovanog oblika razbojništva u članu 206. stav 4. Krivičnog zakonika menja se granica u pogledu vrednosti oduzete stvari radi usklađivanja sa krivičnim delom sitne krađe, utaje i prevare kod koga se ta granica snižava (član 18. Zakona).

Članom 17. Zakona u Krivični zakonik se dodaje novi član 208b kojim se propisuje novo krivično delo dogovaranja ishoda takmičenja. Ova pojava je prisutna u praksi i opravdava krivičnopravnu intervenciju, a u većini slučajeva ne može da se podvede pod zakonski opis nekog drugog krivičnog dela (pre svega prevare). Stoga je bilo potrebno propisati novo krivično delo koje ima osnovni, teži i najteži oblik, a posebno je inkriminisan i pokušaj osnovnog oblika s obzirom da on prema opštim odredbama o kažnjavanju za pokušaj ne bi bio kažnjiv.

Članom 18. Zakona predviđa se niža granica u pogledu novčanog iznosa kod krivičnog dela sitne krađe, utaje i prevare čime se proširuju osnovni oblici krivičnih dela krađe, utaje i prevare. Osim u pogledu propisane kazne, to će značiti i to da se jedan deo ovih krivičnih dela neće više goniti po privatnoj tužbi, već po službenoj dužnosti. U praksi je zapažen osetan porast vršenja naročito sitnog dela krađe kod kojeg je faktički došlo do dekriminalizacije jer za oštećenog gonjenje po privatnoj tužbi predstavlja osetan teret, pa učinioci često i kalkulišu sa tim da vrednost oduzetih stvari ne pređe iznos od petnaest hiljada dinara. Razlog za snižavanje ove

granice jeste i nizak životni standard, jer za mnoge oštećene iznos od petnaest hiljada dinara nije mali iznos.

Članom 19. Zakona ispravlja se omaška koja je učinjena u zakonskoj odredbi člana 222. Krivičnog zakonika.

Članom 20. Zakona osim što je adekvatnije dat opis krivičnog dela iz člana 229a stav 1. Krivičnog zakonika on je dopunjen time što obuhvata i neplaćanje doprinosa ili drugih dažbina. Odredba stava 4. navedenog člana Krivičnog zakonika se briše jer nije u skladu sa opštim odredbama člana 85. Krivičnog zakonika koje propisuju ovu meru bezbednosti i koja se izriče na osnovu njih.

Članom 21. Zakona u Krivični zakonik se uvodi novo krivično delo. Umesto postojećeg krivičnog dela nesavesnog rada u privrednom poslovanju iz člana 234. Krivičnog zakonika koje se kao prevaziđeno i nepotrebno ukida jer je svojevremeno uvedeno u nastojanju da se pruži pojačana zaštita društenoj svojini i u onim slučajevima kada ne postoji namera da se sebi ili drugome pribavi bilo kakva korist (ne poznaje ga nijedno krivično zakonodavstvo evropskih zemalja), novim tekstom člana 234. Krivičnog zakonika uvodi se krivično delo zloupotrebe položaja odgovornog lica. Uvođenje ovog krivičnog dela jeste posledica potrebe da se napravi bitna razlika između odgovornog i službenog lica što sada nije slučaj. Naime, krivično delo zloupotrebe službenog položaja iz člana 359. Krivičnog zakonika u potpunosti izjednačava službeno i odgovorno lice. To nema svoje kriminalnopolitičko opravdanje jer su službeno i odgovorno lice dva različita subjekta koja imaju različita ovlašćenja i to u različitim oblastima. Dok službeno lice deluje u organima uprave obavljajući svoje službene funkcije, odgovorno lice vrši određeni krug poslova u upravljanju i delovanju subjekta privrednog poslovanja. Osim sužene kriminalne zone kod zakonskog opisa ovog krivičnog dela, s obzirom na to da se zahteva da je pribavljena protivpravna imovinska korist, a ne bilo kakva korist (kao kod službenog lica) i propisivanja nešto nižih kazni, sužavanju kriminalne zone kod ovog krivičnog dela doprineće i drugačija formulacija odredbe koja daje značenje izraza „odgovorno lice” (član 112. stav 5. Krivičnog zakonika) jer taj pojam više ne obuhvata vlasnika koji istovremeno ne obavlja i poslove i funkciju odgovornog lica (član 12. Zakona).

Članom 22. Zakona unosi se u Krivični zakonik član 234a kojim se propisuje novo krivično delo zloupotrebe u vezi sa javnim nabavkama. Imajući u vidu proširenost i društvenu štetnost ovog ponašanja zakonski opis ovog krivičnog dela je postavljen dosta široko. Polazeći od toga da se zloupotrebe u oblasti javnih nabavki po pravilu vrše tako što u tome učestvuju i naručilac i ponuđač, osim odgovornog lica u ponuđaču, propisan je i oblik kod kojeg se kao izvršilac pojavljuje odgovorno ili službeno lice u naručiocu. Propisan je i teži oblik s obzirom na visinu vrednosti javne nabavke.

Članom 23. Zakona vrši se usklađivanje krivičnog dela falsifikovanje znakova za obeležavanje robe, mera i tegova iz člana 245. Krivičnog zakonika sa Zakonom o metrologiji.

Članom 24. Zakona briše se stav 4. u članu 247. Krivičnog zakonika. Ta odredba koja propisuje da se neće kazniti zdravstveni radnik koji u okviru medicinske pomoći omogućava upotrebu opojnih droga koja je uneta Zakonom o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika iz 2009. godine je potpuno nepotrebna, jer to i inače nije krivično delo zato što mu nedostaje protivpravnost. I kada to ne bi bilo izričito dozvoljeno (član 64. Zakona o psihoaktivnim kontrolisanim supstancama), to bi proizlazilo iz opšteusvojenog stava teorije i prakse.

Članom 25. Zakona briše se član 312. Krivičnog zakonika. Brisanje člana 312. Krivičnog zakonika je posledica propisivanja krivičnog dela terorizma na

jedinstven način, bez obzira da li je ono učinjeno protiv Republike Srbije, strane države, ili međunarodne organizacije (član 391. Krivičnog zakonika).

U čl. 26. i 27. Zakona vrše se neophodne izmene pravnotehničke prirode u čl. 319. i 321. Krivičnog zakonika iz razloga što je Zakonom predviđeno brisanje odredbe člana 312. Krivičnog zakonika

Članom 28. Zakona menja se član 336. stav 1. Krivičnog zakonika. Osim sile i pretnje, u krivičnom pravu Republike Srbije ne postoji neki drugi oblik prinude. I u celom Krivičnom zakoniku to je dosledno sprovedeno, pa se pod opštim pojmom prinude podrazumeva sila i pretnja, a ne i nešto treće, tako da je Zakon o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika iz 2009. godine unošenjem ove dopune stvorio problem jer je ona neprimenjiva.

Članom 29. Zakona briše se krivično delo iz člana 336a Krivičnog zakonika koje je uvedeno Zakonom o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika iz 2009. godine. Reč je o nepotrebnoj inkriminaciji koja ograničava i slobodu ispoljavanja mišljenja a ograničava i slobodu medija. Postojanje krivičnog dela zavisi od procene suda da li je „javna izjava u sredstvima javnog informisanja” (i sama ova formulacija iz zakonskog opisa krivičnog dela nije adekvatna) data u nameri da se povredi pretpostavka nevinosti ili nezavisnosti suda. To može voditi zabrani komentarisanja u sredstvima javnog informisanja svakog postupka pred sudom. Nekorektno izveštavanje pojedinih medija o nekim sudskim postupcima i davanje neadekvetnih izjava od strane pojedinaca ne mogu da opravdaju krivičnopravnu represiju, niti se pak njome može rešiti problem nekorektnog komentarisanja sudskih postupaka u medijima.

Član 30. Zakona predviđa izmenu krivičnog dela iz člana 336b stav 2. Krivičnog zakonika. Predloženom izmenom izjednačavaju se i advokati sa sudijom, tužiocem ili njegovim zamenikom u pogledu pružanja krivičnopravne zaštite u vršenju advokatske službe, jer je ona od podjednakog značaja za nesmetan rad pravosuđa.

Članom 31. Zakona se menja član 346. stav 7. Krivičnog zakonika. Ako se mogućnost oslobođenja od kazne predviđa za organizatora, tim pre je to, pod određenim uslovima, opravdano predvideti i za pripadnika grupe ili pripadnika organizovane kriminalne grupe. Istovremeno je otklonjena i omaška u stavu 7. (kod zaprećene kazne dva puta se ponavlja novčana kazna).

Članom 32. Zakona se menja član 348. Krivičnog zakonika koji je posle donošenja Zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika iz 2009. godine stvarao vrlo ozbiljne probleme u sudskoj praksi. Pre svega, propisivanje neovlašćenog nošenja oružja i drugih predmeta ovog krivičnog dela kao najtežeg oblika sa propisanom veoma strogom kaznom otvorilo je dilemu da li to krivično delo postoji i u slučaju kada neko ima dozvolu za držanje oružja. Iako su neki sudovi smatrali da se u tom slučaju radi samo o prekršaju propisanom u Zakonu o oružju i municiji, drugi su zauzeli stav da je u pitanju ovaj najteži oblik krivičnog dela. Kao dalji problem, javilo se pitanje opravdanosti izjednačavanja neovlašćenog nošenja oružje onih koji imaju dozvolu za držanje oružja sa onima koji tu dozvolu nemaju. Najzad, propisana kazna (od dve do dvanaest godina) dovela je do toga da ovo delo po težini bude značajnije od onog koje se vrši upotrebom tog oružja (na primer, ubistvo na mah) i sa kojim se ono nalazi u sticaju. Zato je neophodno da se napravi značajna razlika u propisanoj kazni između onih koji neovlašćeno nose oružje, a imaju dozvolu za njegovo držanje, od onih koji tu dozvolu nemaju, kao i da se predvidi nešto niža kazna za najteži oblik koji bi mogli da izvrše samo oni koji neovlašćeno nose oružje nemajući ni dozvolu za njegovo držanje.

Članom 33. Zakona dopunjuje se Krivični zakonik članom 350a, na taj način što se uvodi novo krivično delo omogućavanja zloupotrebe ostvarivanja prava azila u

stranoj državi. Potreba da se propiše ovo krivično delo je nastala da bi se inkriminisale radnje pomaganja našim državljanima koji zloupotrebljavaju mogućnost dobijanja azila u stranoj državi, kao što je organizovanje njihovog putovanja u inostranstvo sa namerom pribavljanja imovinske koristi, ili im na drugi način omogućavaju zloupotrebu prava na traženje azila u stranoj državi.

Predloženom izmenom u članu 34. Zakona otklanja se omaška u zakonskom tekstu člana 355. stav 1. Krivičnog zakonika.

Član 35. Zakona predviđa da odgovorno lice više ne može biti izvršilac ovog krivičnog dela iz člana 359. stav 1. Krivičnog zakonika, već novog krivičnog dela čije se uvođenje predlaže (član 234. Krivičnog zakonika) zbog značajnih razlika između pojma odgovornog i službenog lica i poslova koje ona obavljaju. Dok je kod službenog lica široka krivičnopravna zaštita opravdana, pa sva savremena evropska krivična zakonodavstva poznaju ovu inkriminaciju (s tim što je ona na različite načine predviđena u pojedinim zakonodavstvima, tj. zakonodavstva se razlikuju u pogledu njenog naziva i formulacije), u pogledu odgovornog lica situacija je bitno drugačija. Naime, postojeća inkriminacija iz člana 359. Krivičnog zakonika se u odnosu na njih pokazuje preširokom jer može da obuhvati i slučajeve privrednog poslovanja koje se obavlja u skladu sa propisima koji regulišu to poslovanje. Zato je bilo neophodno propisati novo krivično delo zloupotrebe položaja odgovornog lica (član 234. Krivičnog zakonika), a kod krivičnog dela iz člana 359. Krivičnog zakonika kao izvršioca predvideti samo službeno lice.

U čl. 36. i 37. Zakona, a u skladu sa preporukama Grupe država za borbu

protiv korupcije Saveta Evrope (GRECO), dopunjuju se odredbe čl. 367. i 368. Krivičnog zakonika koje propisuju krivična dela primanje i davanje mita tako što se proširuje zakonski opis time što se ova krivična dela mogu izvršiti ne samo u okviru svog ovlašćenja, nego i u vezi sa njim. Osim toga, briše se i stav 6. u članu 368. Krivičnog zakonika, takođe u skladu sa tim preporukama, koji je predviđao mogućnost vraćanja mita licu koje ga je dalo.

Članom 38. Zakona ispravlja se greška kod krivičnog dela trgovine ljudima iz člana 388. Krivičnog zakonika (predviđena je stroža kazna kada se delo izvrši prema detetu, nego u slučaju kada se tom detetu još nanese i teška telesna povreda).

Članom 39. Zakona briše se član 390a Krivičnog zakonika jer je krivično delo ugrožavanja lica pod međunarodnom zaštitom, sa nešto drugačijom formulacijom, sada predviđeno u članu 392. Krivičnog zakonika.

U oblasti krivičnih dela protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom izvršeno je više izmena i dopuna (čl. 40. do 44. Zakona), a najvažnije su one koje polaze od nove koncepcije krivičnih dela terorizma. Pre svega, u članu 391. Krivičnog zakonika određeno je osnovno delo terorizma (bez obzira da li je upravljeno protiv Republike Srbije, strane države ili međunarodne organizacije) sa brojnim oblicima radnje izvršenja. Ovo krivično delo, kao i nova krivična dela terorizma kao što je javno podsticanje na izvršenje terorističkih dela (član 391a Krivičnog zakonika), vrbovanje i obučavanje za vršenje terorističkih dela (član 391b Krivičnog zakonika), upotreba smrtonosne naprave (član 391v Krivičnog zakonika), uništenje i oštećenje nuklearnog objekta (član 391g Krivičnog zakonika) i terorističko udruživanje (član 393a Krivičnog zakonika) uneta su i usklađena sa nizom konvencija kojima je cilj sprečavanje akata terorizma, a posebno sa Konvencijom Saveta Evrope iz 2005. godine koju je Republika Srbija ratifikovala 2009. godine i Okvirnom odlukom Saveta Evropske Unije o borbi protiv terorizma od 13. juna 2002. godine koja je izmenjena Okvirnom odlukom Saveta Evropske Unije od 28. novembra 2008. godine. Propisivanjem tih krivičnih dela pruža se široka krivičnopravna zaštita od svih radnji koje imaju karakter terorističkog akta ili predstavljaju pripremnu radnju za njega.

Članom 45. Zakona određuje se stupanje Zakona na snagu.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PRIMENU ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se Zakon donese po hitnom postupku zbog potrebe ispunjenja međunarodnih obaveza Republike Srbije prema Savetu Evrope i usklađivanja propisa sa propisima Evropske Unije.